

**ZARZADZENIE NR 812.2017
PREZYDENTA MIASTA ZIELONA GÓRA**

z dnia 30 czerwca 2017 r.

**w sprawie regulaminu przewozu osób, rzeczy, zwierząt i bagażu
w publicznym transporcie zbiorowym.**

Na podstawie art. 4 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. *Prawo przewozowe* (Dz. U. z 2015 r. poz. 915 z późn. zm.¹⁾) oraz art. 47 w związku z art. 7 ust. 4 pkt 1 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. *o publicznym transporcie zbiorowym* (Dz. U. z 2016 r. poz. 1867 z późn. zm.²⁾) **zarządza się, co następuje:**

**Rozdział 1
Przepisy ogólne**

§ 1. 1. Regulamin przewozu osób w publicznym transporcie zbiorowym wykonywanym przez Miejski Zakład Komunikacji w Zielonej Górze, zwany dalej „*regulaminem przewozu*”, określa warunki:

- 1) przewozu osób, rzeczy, zwierząt i bagażu;
- 2) obsługi podróżnych, w tym kontroli biletowej.

2. Warunki obsługi podróżnych w zakresie Zielonogórskiej Karty Miejskiej, w szczególności: uzyskania, użytkowania, doładowania, kontroli, zasady właściwego posługiwania się tą kartą określa odrębne zarządzenie.

§ 2. Regulamin przewozu obowiązuje na terenie Miasta Zielona Góra oraz gminy Zabór, która powierzyła Miastu Zielona Góra realizację zadania organizacji publicznego transportu zbiorowego na liniach podmiejskich łączących Miasto Zielona Góra z niektórymi miejscowościami gminy w ramach zawartego porozumienia międzygminnego³⁾.

§ 3. Użyte w zarządzeniu określenia oznaczają:

- 1) *MZK* - Miejski Zakład Komunikacji w Zielonej Górze - samorządowy zakład budżetowy świadczący usługi w zakresie publicznego transportu zbiorowego na obszarze określonym w § 2 z siedzibą przy ul. Chemicznej 8 w Zielonej Górze;
- 2) *Zielonogórska Karta Miejska* („*ZKM*”) lub *e-karta* – bezkontaktową, elektroniczną kartę będącą nośnikiem biletów elektronicznych zgodnie z odrębnym zarządzeniem.

**Rozdział 2
Warunki przewozu osób i bagażu**

§ 4. Do przejazdu pojazdami MZK upoważniają bilety:

- 1) elektroniczne zgodnie z odrębnym zarządzeniem;
- 2) papierowe z nadrukiem „MZK Zielona Góra”,
- 3) z aplikacji mobilnej z logo MZK Zielona Góra.

§ 5. 1. Bilet papierowy musi być skasowany.

2. Bilet elektroniczny wymaga każdorazowego zarejestrowania przejazdu przez zbliżenie e-karty do kasownika/czytnika zgodnie z odrębnym zarządzeniem.

3. Pasażer korzystający z biletu z aplikacji mobilnej ma obowiązek zakończyć proces jego zakupu i skasowania niezwłocznie po ruszeniu pojazdu z przystanku, na którym pasażer wsiadł.

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2016 r. poz. 1954 i 2260.

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2016 r. poz. 1920 i 1954 oraz z 2017 r. poz. 60 i 730.

³⁾ Porozumienie międzygminne opublikowane w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubuskiego z 2012 r. poz. 197, z 2013 r. poz. 94, z 2014 r. poz. 176, z 2015 r. poz. 220, z 2016 r. poz. 482 oraz z 2017 r. poz. 369.

§ 6. 1. Każdy podróżny zobowiązany jest posiadać ważny bilet przez cały czas jazdy i okazywać go na żądanie osoby uprawnionej do kontroli biletów.

2. Za nieważny uznaje się **bilet papierowy**:

- 1) jednorazowy, nieskasowany, zabrudzony lub zniszczony w stopniu uniemożliwiającym stwierdzenie ważności biletu przez kontrolującego;
- 2) o wartości niższej, niż przewiduje taryfa obowiązująca na danej linii;
- 3) otrzymany od wysiadającego pasażera.

3. Za nieważny uznaje się **bilet elektroniczny** - jednorazowy bądź okresowy bez zarejestrowanego przejazdu - zgodnie z odrębnym zarządzeniem.

4. Za nieważny uznaje się bilet z aplikacji mobilnej – w przypadku niezakończonego procesu zakupu i skasowania po ruszeniu pojazdu z przystanku, na którym pasażer wsiadł.

§ 7. 1. Pasażer może przewozić w pojazdach bagaż, w tym również rower i zwierzęta, jeżeli istnieje możliwość umieszczenia bagażu i zwierząt w pojeździe tak, aby nie utrudniały przejścia i nie narażały na szkodę osób i mienia innych pasażerów, nie zasłaniały widoczności obsłudze pojazdu, nie zagrażały bezpieczeństwu ruchu.

2. Odpowiedzialność za ewentualne szkody i zanieczyszczenia powstałe przy przewozie bagażu, roweru i zwierząt ponosi pasażer.

§ 8. 1. W czasie przewozu pojazdami MZK dziecka w wózku dziecięcym, jeżeli nie jest ono przypięte szelkami zabezpieczającymi przed wypadnięciem, opiekun jest zobowiązany wyjąć je z wózka.

2. Za bezpieczeństwo przewożonego dziecka odpowiada rodzic lub opiekun.

3. Wózki dziecięce można przewozić w wyznaczonym miejscu, obok automatu biletowego w części środkowej pojazdu.

4. Niezbędne jest przypięcie wózka paskami umieszczonymi przy poręczy. Wózek należy tak umieścić w pojeździe, aby nie powodował uszkodzenia pojazdu, aby nie był narażony na zniszczenie i nie powodował utrudnienia innym podróżnym.

§ 9. 1. Wózki inwalidzkie, z wyjątkiem wózków o napędzie elektrycznym, można przewozić w każdym pojeździe.

2. Wózki o napędzie elektrycznym można przewozić tylko w pojazdach specjalnie do tego przystosowanych i oznaczonych na zewnątrz pojazdu.

3. Wózki inwalidzkie lub wózki o napędzie elektrycznym można przewozić w miejscu oznaczonym odpowiednim symbolem wewnątrz pojazdu.

4. Wózek inwalidzki lub wózek o napędzie elektrycznym należy zabezpieczyć pasami bezpieczeństwa w pojazdach, które są w nie wyposażone.

5. W pojazdach niewyposażonych w pasy bezpieczeństwa wózki inwalidzkie lub wózki o napędzie elektrycznym zajmują miejsce przeznaczone dla osoby na wózku przy odpowiedniej poręczy. Wówczas wózek należy tak umieścić w pojeździe, aby nie powodował zagrożenia zarówno dla osoby niepełnosprawnej, jak i innych podróżnych ani uszkodzenia pojazdu.

§ 10. Dopuszcza się przewożenie w pojazdach:

- 1) zwierząt domowych pod warunkiem, że ich przewóz nie utrudni korzystania z pojazdu innym pasażerom;
- 2) psów pod opieką dorosłego podróżnego pod warunkiem, że pies ma założony kaganiec (wyjątek stanowią szczeniaki) i trzymany jest na smyczy; ponadto pasażer powinien posiadać przy sobie aktualne świadectwo szczepienia psa przeciwko wściekliźnie.

§ 11. 1. Bagażu i zwierząt nie wolno umieszczać na miejscach przeznaczonych do siedzenia.

2. Nadzór nad bagażem i zwierzętami, które podróżny przewozi w autobusie należy do podróżnego.

3. W przypadku naruszenia przez pasażera postanowień ust. 1 lub ust. 2 i niereagowania na prośby dotyczące podporządkowania się obowiązującym przepisom kierowca lub kontroler biletów mają prawo do wezwania pasażera do opuszczenia pojazdu. W przypadku niezastosowania się do powyższego oraz braku reakcji na prośby obsługi, kierowca lub kontroler biletów mają prawo do skorzystania z pomocy Policji.

§ 12. 1. Rower można przewozić:

- 1) w dni robocze od poniedziałku do piątku poza godzinami szczytu przewozowego; szczyt przewozowy przypada w godzinach 7:00–10:00 i 13:00–17:00;
 - 2) w soboty, niedziele i święta bez ograniczeń czasowych.
2. Warunkiem przewozu roweru jest wolne miejsce w pojeździe przeznaczone na jego przewóz, tj. miejsce obok automatu biletowego w części środkowej pojazdu.
3. Rower należy ustawić w taki sposób, aby nie utrudniał pasażerom dostępu do automatu biletowego i nie powodował zagrożenia dla podróżnych oraz uszkodzenia pojazdu.

Rozdział 3 **Warunki obsługi podróżnych**

§ 13. Podróżny niezwłocznie, tj. bezpośrednio po wejściu do pojazdu, zobowiązany jest:

- 1) w przypadku **biletu papierowego** skasować go;
- 2) w przypadku **e-karty** zalogować się w systemie zgodnie z odrębnym zarządzeniem;
- 3) w przypadku **biletu z aplikacji mobilnej** - zakończyć proces jego zakupu i skasowania niezwłocznie po ruszeniu pojazdu z przystanku, na którym pasażer wsiadł.

§ 14. 1. W pojazdach MZK podróżnemu zabrania się:

- 1) wsiadania - wskakiwania do autobusu i wysiadania - wyskakiwania z autobusu w czasie zamykania się drzwi pojazdu oraz po sygnale dźwiękowym poprzedzającym zamknięcie drzwi;
- 2) otwierania drzwi pojazdu podczas jazdy poprzez nieuzasadnione użycie urządzenia awaryjnego otwierania drzwi i wyskakiwania z pojazdu;
- 3) nieuzasadnionego używania sygnału zatrzymania pojazdu;
- 4) tarasowania drzwi pojazdu;
- 5) wychylania się z pojazdu i opierania się o drzwi podczas jazdy;
- 6) przewożenia broni, materiałów wybuchowych, żrących, cuchnących i innych przedmiotów niestanowiących bagażu w zwyczajowym jego pojęciu (np. telewizory, pralki, lodówki, meble, itp.), mogących w jakikolwiek sposób utrudnić pozostałym osobom korzystanie z pojazdu powodując zabrudzenie odzieży, uszkodzenie ciała podróżnych lub uszkodzenie pojazdu (ostre narzędzia i przedmioty, otwarte naczynia z farbą lub smarem, itp.);
- 7) spożywania artykułów żywnościowych, mogących zabrudzić innych podróżnych lub wnętrze pojazdu (lodów, frytek, itp.);
- 8) grania na instrumentach muzycznych, korzystania z urządzeń zakłócających spokój w pojeździe;
- 9) palenia tytoniu, papierosów elektronicznych (e-papierosów), spożywania alkoholu i środków odurzających;
- 10) wyrzucania jakichkolwiek przedmiotów z pojazdu w czasie jazdy lub postoju;
- 11) wsiadania do pojazdu z założonymi łyżworolkami lub wrotkami;
- 12) wykonywania innych czynności niedozwolonych w miejscach publicznych;
- 13) zebrania, prowadzenia handlu i akwizycji.

2. W przypadku niezastosowania się do ograniczeń określonych w ust. 1 oraz braku reakcji na prośby obsługi, tj. kierowcy lub kontrolera biletów, mają oni prawo do skorzystania z pomocy Policji.

§ 15. 1. W pojazdach wyznaczone są odpowiednio oznakowane (piktogramem) miejsca:

- 1) dla kobiet w widocznej ciąży (dotyczy także osób z dzieckiem na ręku);
- 2) dla osób z niepełnosprawnością (dotyczy także osób starszych);
- 3) miejsce dla osoby na wózku inwalidzkim;
- 4) miejsce dla opiekuna z dzieckiem w wózku.

2. Pasażer, który zajmuje wyznaczone/wydzielone i oznaczone znakiem graficznym (piktogramem) miejsce, zobowiązany jest zwolnić to miejsce w przypadku pojawienia się osoby, dla której jest ono przeznaczone.

§ 16. Podróżni stojący w czasie jazdy powinni trzymać się uchwytów lub poręczy.

§ 17. Podróżny korzystający z bezpłatnego przejazdu lub z biletu ulgowego w przypadku korzystania z biletu papierowego jest zobowiązany posiadać przy sobie i okazywać na każde żądanie kontrolującego ważny dokument uprawniający go do bezpłatnego bądź ulgowego przejazdu.

§ 18. 1. Osoby zagrażające bezpieczeństwu lub porządkowi mogą być usunięte z autobusu przez Policję, bądź inne organy porządkowe.

2. Osoby uciążliwe dla współpodróżnych lub odmawiające zapłacenia należności za przejazd mogą być usunięte z autobusu przez Policję bądź inne organy porządkowe.

3. Podróżny, którego usunięto z autobusu nie przysługuje zwrot poniesionych kosztów za przejazd.

§ 19. 1. Podróżny, który w czasie przejazdu został w jakikolwiek sposób poszkodowany w pojeździe (uszczerbek na zdrowiu, uszkodzenie, zabrudzenie odzieży itp.) zobowiązany jest przed opuszczeniem pojazdu poinformować o tym zdarzeniu prowadzącego pojazd.

2. Poszkodowany, lub inna upoważniona przez niego osoba jest zobowiązana niezwłocznie szczegółowo opisać zdarzenie i dostarczyć ten opis do MZK (osobiście, za pośrednictwem operatora pocztowego lub pocztą elektroniczną).

3. Dowodem potwierdzającym zdarzenie jest m.in. zapis video z monitoringu wewnętrznego w pojeździe, który MZK może zabezpieczyć w ciągu maksymalnie 4 dni od daty zdarzenia.

4. Dokumentem uprawniającym w przypadku ewentualnych roszczeń wobec MZK jest skasowany bilet papierowy, zarejestrowanie przejazdu w systemie biletu elektronicznego zgodnie z odrębnym zarządzeniem lub zakupiony i skasowany bilet z aplikacji mobilnej.

§ 20. W razie awarii lub uszkodzenia pojazdu osobom podróżującym tym pojazdem, posiadającym ważny papierowy bilet jednorazowy, bilet elektroniczny lub bilet z aplikacji mobilnej przysługuje prawo kontynuowania podróży na podstawie tego samego biletu następnym pojazdem tej samej linii lub pojazdem zastępczym podstawionym przez MZK, a także pojazdem innej linii, jadącym w tym samym kierunku co wcześniej uszkodzony pojazd.

§ 21. MZK nie odpowiada za szkody powstałe na skutek przerw w ruchu lub zmiany kierunku jazdy pojazdów spowodowanych siłą wyższą, zarządzeniami organów porządkowych lub innych niezależnych od MZK.

§ 22. Podróżny odpowiada wobec MZK za zawinione przez siebie szkody powstałe na skutek uszkodzenia lub zanieczyszczenia pojazdu.

Rozdział 4

Warunki odprawy podróżnych, w tym kontroli biletowej

§ 23. 1. Wsiadanie do i wysiadanie z pojazdu dozwolone jest tylko na przystankach, po całkowitym zatrzymaniu pojazdu.

2. Zabrania się wsiadania przednim pomostem z wyjątkiem osób z widoczną niepełnosprawnością lub kobiet w widocznej ciąży.

§ 24. Osobami uprawnionymi do dokonywania kontroli biletów są kontrolerzy i kierowcy autobusów MZK lub kontrolerzy wyspecjalizowanych firm działających na zlecenie MZK, posiadający ważny identyfikator z fotografią i numerem służbowym.

§ 25. Kontroler w czasie kontroli musi posiadać identyfikator umieszczony w widocznym dla podróżnego miejscu. W przeciwnym przypadku podróżny ma prawo żądać od kontrolującego okazania identyfikatora.

§ 26. 1. Podróżny, który nie posiada ważnego biletu na przejazd a jednocześnie nie ma odpowiedniej gotówki na uiszczenie opłaty dodatkowej lub odmawia zapłaty, zobowiązany jest okazać kontrolerowi dokument tożsamości z fotografią.

2. Obowiązkiem podróżnego, który zakupił bilet na przejazd z aplikacji mobilnej jest okazanie urządzenia mobilnego z wyświetlonym potwierdzeniem zakupu i skasowania biletu - na żądanie osoby uprawnionej do kontroli biletów.

3. Brak dokumentu upoważniającego do bezpłatnego lub ulgowego przejazdu upoważnia osoby kontrolujące do nałożenia opłaty dodatkowej.

§ 27. Kontrolujący jest zobowiązany uzyskać dane personalne podróżnego bez ważnego biletu lub bez dokumentu uprawniającego do bezpłatnego bądź ulgowego przejazdu i wręczyć mu wezwanie do zapłaty opłaty dodatkowej udzielając jednocześnie informacji co do miejsca i terminu jej uiszczenia oraz sposobu składania reklamacji.

§ 28. Koszty dodatkowe związane z interwencją służb porządkowych ponosi podróżny.

Rozdział 5 **Przepisy przejściowe i końcowe**

§ 29. Podmiotem właściwym do przyjmowania skarg i reklamacji wynikających z realizacji usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego jest MZK.

§ 30. 1. Skargi i wnioski można składać od poniedziałku do piątku w godz. od 8.00 do 16.00 w Centrum Informacji Komunikacji Miejskiej przy ul. Bema nr 5 w Zielonej Górze, bądź w siedzibie MZK w Zielonej Górze, ul. Chemiczna 8 od poniedziałku do piątku w godz. od 8.00 do 14.00, nr tel. 68 45 20 450-453 oraz drogą elektroniczną na adres e-mail: mzk@mzk.zgora.pl.

2. Skargi i reklamacje są rozpatrywane w ciągu 30 dni od daty wpłynięcia do MZK skargi.

§ 31. 1. Odwołania od nałożonych opłat dodatkowych rozpatruje dyrektor podmiotu upoważnionego do kontroli biletów.

2. Ostateczną decyzję w sprawie uiszczenia opłaty dodatkowej podejmuje Dyrektor MZK.

§ 32. Skargi i reklamacje nierozpatrzone ostatecznie do dnia wejścia w życie zarządzenia rozpatrywane są na zasadach określonych w dotychczasowych przepisach.

§ 33. Traci moc zarządzenie nr 921.2016 Prezydenta Miasta Zielona Góra z dnia 21 lipca 2016 r. *sprawie regulaminu przewozu osób, rzeczy, zwierząt i bagażu w publicznym transporcie zbiorowym*.

§ 34. Wykonanie zarządzenia powierza się dyrektorowi Miejskiego Zakładu Komunikacji w Zielonej Górze, w tym publikację regulaminu przewozu zgodnie z przepisami o *publicznym transporcie zbiorowym*.

§ 35. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2017 r. i podlega publikacji w Biuletynie Informacji Publicznej.

PREZYDENT MIASTA

(-)

mgr inż. Janusz Kubicki